

(Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaselt vastuvõetud aktid)

NÕUKOGU ÜHINE SEISUKOHT 2004/661/ÜVJP,

24. september 2004,

teatud Valgevene ametnike vastu suunatud piiravate meetmete kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 15,

ning arvestades järgmist:

- (1) EL on endiselt tõsiselt mures demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste jätkuva allakäigu pärast Valgevenes.
- (2) Meenutades nõukogu 15. septembri 1997. aasta järeldusi, väljendab EL oma selget huvi Valgevene poliitilise, sotsiaalse ja majandusliku edenemise suhtes õigusriiki ja inimõigusi austava demokraatliku riigi suunas, et Valgevene saaks asuda oma õiguspärasele kohale Euroopas.
- (3) Kinnitades veelkord oma huvi konstruktiivse dialoogi suhtes Valgevenega, võtab Euroopa Liit arvesse asjaolu, et Euroopa Nõukogu Parlamentaarset Assamblee 28. aprilli 2004. aasta aruandes ("Pourgourides'i aruanne") käsitletud kuritegude sõltumatut, täieulatuslikku ja usaldusväärset uurimist ei ole läbi viidud ega käesolevaks hetkeks isegi alustatud, mis on veel üks tõsine tagasilööki õigusriigi tekkele Valgevenes.
- (4) Valgevene valitsus on pidevalt ignoreerinud üleskutseid, mida on sellise sõltumatu uurimise alustamiseks teinud EL, viimati oma 14. mai 2004. aasta deklaratsioonis, Euroopa Nõukogu ja teised.
- (5) Peamiste asjaosalistena nelja hästituntud isiku kadumises Valgevenes aastatel 1999/2000 ja järgnenud õigusemõistmise takistamises nimetab ulatuslik ja põhjendatud Pourgourides'i aruanne selgelt praegust Valgevene peaprokurööri, endist Julgeolekunõukogu sekretäri Viktor Šeimani, Valgevene spordi- ja turismiministri, endist siseministri Juri Sivakovi ja siseministeeriumi erijõudude üksuse koloneli Dmitri Pavlitšenkot.
- (6) Isikud, kellel lasub peamine vastutus inimeste kadumise eest, on jäänud karistuse ta.

(7) Sellest tulenevalt ja pidades silmas ilmset õigusemõistmise takistamist otsustas nõukogu rakendada sihipäraseid sanktsioone, piirates nende isikute riiki lubamist, kes on vastutavad väidetavate kuritegude sõltumatu uurimise ja isikute vastutusele võtmise algatamise eest, kuid ei ole uurimist algatanud, ja keda peetakse Pourgourides'i aruande kohaselt võtmeisikuteks inimeste kadumisel ja toimunu järgnenud varjamisel. EL jätab endale õiguse kaaluda hiljem piiravate lisameetmete võtmist.

(8) EL vaatab oma seisukoha uuesti läbi, pidades silmas edasist arengut ja võttes arvesse vastavate Valgevene ametiasutuste tahet kadumisi täielikult ja läbipaistvalt uurida ning anda nimetatud kuritegude eest vastutavad isikud kohtu alla,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA ÜHISE SEISUKOHA:

Artikkel 1

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et vältida lisa loetletud isikute, kes on vastutavad väidetavate kuritegude sõltumatu uurimise ja isikute vastutusele võtmise algatamise eest, kuid ei ole uurimist algatanud, ja keda peetakse Pourgourides'i aruande kohaselt võtmeisikuteks nelja hästituntud isiku kadumises Valgevenes aastatel 1999/2000 ja toimunu järgnenud varjamisel, sisenemist oma territooriumile või selle läbimist, pidades silmas nende ilmset tegevust õigusemõistmise takistamisel.

2. Lõige 1 ei kohusta liikmesriiki keelama oma kodanike sisenemist oma territooriumile.

3. Lõige 1 ei mõjuta neid juhtumeid, kui liikmesriiki seob rahvusvahelisest õigusest tulenev kohustus, eelkõige:

a) rahvusvahelise valitsustevahelise organisatsiooni vastuvõtjariigina;

b) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kokku kutsutud või selle egiidi all toimuva rahvusvahelise konverentsi vastuvõtjariigina; või

c) privileege ja immunitete kehtestava mitmepoolse lepingu alusel.

Nõukogu teavitatakse nõuetekohaselt kõikidest sellistest juhtudest.

4. Lõiget 3 loetakse kohaldatavaks ka juhtudel, kui liikmesriik on Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) vastuvõtjariik.

5. Liikmesriik võib anda erandeid lõikes 1 kehtestatud meetmetest, kui reisimine on õigustatud kiireloomuliste humanitaarvajaduste või valitsustevahelistel kohtumistel osalemisega, kaasa arvatud ELi korraldatud kohtumised, kus toimub poliitiline dialoog, mis otseselt edendab demokraatiat, inimõigusi ja õigusi Valgevenes.

6. Liikmesriik, kes soovib anda lõikes 5 osutatud erandeid, teatab sellest kirjalikult nõukogule. Erand loetakse antuks, kui üks või mitu nõukogu liiget ei esita kirjalikku vastuväidet 48 tunni jooksul alates teatise saamisest kavandatava erandi kohta. Kui üks või mitu nõukogu liiget esitab vastuväite, võib nõukogu otsustada kavandatud erandi andmise kvalifitseeritud häälteenamusega.

7. Juhul kui liikmesriik lubab lõigete 3, 4, 5 ja 6 alusel lisas loetletud isikute sisenemist oma territooriumile või selle läbimist, kehtib luba ainult selleks, milleks see on antud, ja ainult asjaomaste isikute kohta.

Artikkel 2

Nõukogu teeb liikmesriigi või komisjoni ettepaneku põhjal muudatusi lisas olevasse nimekirja, kui poliitilised arengud Valgevenes seda nõuavad.

Artikkel 3

Eespool nimetatud meetmete võimalikult suure mõju tagamiseks julgustab EL kolmandaid riike võtma samasuguseid piiravaid meetmeid nagu on käesolevas ühises seisukohas.

Artikkel 4

Käesolevat ühist seisukohta kohaldatakse 12-kuulise ajavaheajaku jooksul. Seda tuleb pidevalt uuesti läbi vaadata. Seda uuendatakse või vajadusel muudetakse, kui nõukogu leiab, et selle eesmärgid ei ole täidetud.

Artikkel 5

Käesolev ühine seisukoht jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Artikkel 6

Käesolev ühine seisukoht avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 24. september 2004

Nõukogu nimel

eesistuja

L. J. BRINKHORST

LISA

Artiklis 1 osutatud isikute nimekiri

1. SIVAKOV, JURI (YURIJ) Leonidovitš, Valgevene turismi- ja spordiminister, sündinud 5. augustil 1946 Sahhalini piirkonnas, endises Vene Nõukogude Föderatiivses Sotsialistlikus Vabariigis.
 2. ŠEIMAN (SHEIMAN), VIKTOR Vladimirovitš, Valgevene peaprokurör, sündinud 26. mail 1958 Grodno piirkonnas.
 3. PAVLITŠENKO (PAVLIUCHENKO), DMITRI (DMITRY) Valerievitš, Valgevene erijõudude ohvitser, sündinud 1966. aastal Vitebskis.
 4. NAUMOV, VLADIMIR Vladimirovitš, siseminister, sündinud 1956.
-